

הצייר יוסף בודקו מעטר את בית הכנסת בפלונסק

בהיותי בביקור באטליה של בודקו בברלין, שח לי על רצונו לצייר את "מעשה מרכבה, של יחזקאל בבית הכנסת הפלונסקאי... אמרתי לו: בודקו, בודקו! וכי למה לך מעשה המרכבה של יחזקאל על כותלי בית הכנסת הפלונסקאי? האין לך נושא מציאותי יותר מן החיים היומיומיים של פלונסק דלמטה? דהיינו: קח למשל טיפוס כמו אביך, ר' יעקב בודקו ז"ל, העומד עד כה נגד עיני, נשען על מקלו ברינק (כיכר) הפלונסקאי בחברת "דוברי פוליטיקה".

משגמרתי את דברי אלה וללא שהות, נטל בודקו את מכחולו וצייר את דמות דיוקנו של אביו, במעמד "דוברי הפוליטיקה". בודקו הוסיף עוד לאחר מכן: חכה ידידי, עוד אבוא לפלונסק בכדי לתת לכם את "המזרח" של בית הכנסת, שבדלת אמותיו גודלתי.

ובאמת, לא עברו חודשים מספר, והנה ר' יוסף בודקו בפלונסק. היה זה ביומא דשוקא, באחד מימי הקיץ הפלונסקאים... שם פנימה, בבית הכנסת, עומד לו בודקו בסינורו ומכחולו בידו, נתון ומרוכז במלאכת הקודש, על "הבימה", מול ארון הקודש, ומתוך הכנעה, כתלמיד המקשיב לרבו, הוא סופג-קולט לנשמתו כל הגה, כל מילה שמסביר לו השמש חיים גראיק, בנוגע לקישוטים לארון הקודש. והנה, חיים גראיק ניגש לארון הקודש, מנשק את הפרוכת לפני פתיחתו, מרים אתך אצבעו למעלה ומראה לבודקו שעם פתיחת הארון למטה, נפתחים למעלה, מעל לארון הקודש, שתים עשרה דלתות זעירות, בצורה של אשנבים, המרומוז – לשנים עשר שבטי ישראל.

וכמו הכהן הגדול שערך את "העבודה" בבית המקדש ביום הכיפורים – מסור כל כולו לד' [לאוהים] – כך גם בודקו עומד עם מכחולו בידו, וממלא תפקיד קודש: להנציח למען הדור הבא את "המזרח" של בית הכנסת הפלונסקאי

ישראל יצחק קאליש, ספר פלונסק, עע' 359-360.